

Tillægsnotat til bilag 1, Virkemiddelkatalog for besparelser på kommunens energibudget

Nærværende er et tillægsnotat til *Bilag 1 - Virkemiddelkatalog for besparelser i kommunens energibudget* fra fællesmøde i KFU og TBU d. 13.12.2022. Nedenfor uddybes økonomien i forslag 1-3 fra virkemiddelkataloget, ligesom handlemuligheder og indstillinger præciseres.

Men først en opdatering på energikrisen og Ishøj Kommunes energibudget for 2023

Energikrisen

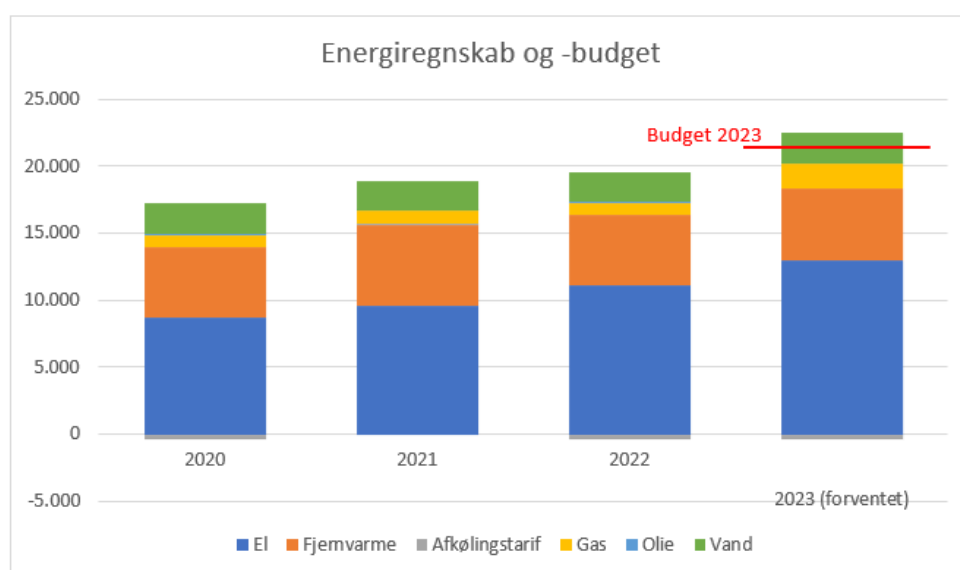
Der breder sig en opfattelse af, at, at energikrisen er afværget. Det er i bedste fald korrekt på kort sigt. Resten af vinteren bliver sandsynligvis uden brownouts og gasmangel og måske endda uden meget høje el- og gaspriser. Anbefalingerne fra eksperterne og Energistyrelsen er dog, at vi holder fast i energibesparelserne.

Budget 2023

Udgiften til el, vand og varme er steget kraftigt de seneste år og forventes at stige igen i 2023. Heldigvis ikke så meget som frygtet. Faldende el- og gaspriser, en varm vinter 2022-2023 og en stærkt forbedret afkøling af fjernvarmen har betydet, at overskridelsen af budget '22 og '23 ikke bliver 5-10 millioner som frygtet, men snarere ca. 1 million.

Når forbruget forventes at ligge højt igen i 2023, skyldes det især at kommunens favorable fastprisaftale på naturgas er udløbet i 2022 og en forventet højere elpris end normalt. Fremskrivningen ligger i den konservative ende, men der findes stadig et worst-case scenarie på de 5 millioner, som tidligere fremlagt, om end det er usandsynligt.

Forbrug, 1.000 kr.				2023	2023
	2020	2021	2022	(budget)	(forventet)
Samlet	16.800	18.900	19.200	21.110	22.100

Forvaltningen har igangsat en række energibesparende tiltag for at spare på energien. En del af det beror på potentialet i at holde temperaturen på 19 grader og energirigtig adfærd blandt personalet, mens andre dele handler om tekniske investeringer. Formår vi at fastholde og gennemføre besparelserne, kan er potentialet på op til ca. 700.000 kr. Således kan netto-budgetoverskridelsen ende på 300.000 kr.

Budget 2023 og energibesparelser i 2023. Angivet i 1.000 kr.	
Forventet Budgetoverskridelse	-1.000
Planlagte og gennemførte energibesparelser	700
Netto budgetoverskridelse	-300

Nedenfor fremlægges forslag til hvordan de resterende besparelser kan findes. Kultur- og fritidsområdet er et oplagt sted at rette blikket mod, da Svømmehallen i sig selv står for ca. 17% af budgettet til el, vand og varme, svarende til ca. 3,3 mio. kr. i 2022 (og Idrætscentret står for yderligere 8% eller 1,6 mio. kr.).

Indtægtsbudgettet for Ishøj Svømmehal er i 2023 ca. 3,4 mio kr. Det betyder, at der er i gennemsnit pr. måned skal skabes en indtægt på ca. 280 t.kr. fra billetindtægter samt salg. Indtægten varierer over året og er typisk ikke helt ligeligt fordelt på månederne. I sommerperioden er indtægten lavere.

Indsatser i virkemiddelkatalog

Fælles for indsatserne er, at de kan implementeres hurtigt og ikke kræver investeringer. Til gengæld er der stor risiko for, at økonomien, i et helhedsperspektiv, kun i begrænset omfang hænger sammen. Det skyldes at der må forventes et indtægtstab når tilbud i f.eks. svømmehallen begrænses.

Derfor indstiller forvaltningen, at mere vidtgående tiltag, med de største besparelser, kan iværksættes med kort varsel hvis forsyningssituationen udvikler sig. Det kan være ved akut risiko for forsyningssikkerheden eller hvis energipriserne igen stiger markant (hvorved bundlinjen på regnestykkerne også ændrer sig markant).

Svømmehal

1. Svømmehallen genindfører lukkeperiode og begrænser funktioner

Indstilling i bilag 1: Nedlukning af hele svømmehallen i en sammenhængende periode på 13 uger fra 1. juni til 31. august.

Seneste fremskrivning af omkostningen til svømmehalsdrift (el, vand, varme) i perioden viser en udgift på 600.000 kr. i perioden 1. juni til 31. august. Center for Kultur og Fritid anslår en reduceret indtægt på 580.000 fra billetsalg i samme periode, og nedlukningen risikerer dermed ikke at give en nettobesparelse på den samlede økonomi. Dertil skal lægges store gener for skoleelever, idrætsudøvere, borgere og personale.

Forvaltningen anbefaler i stedet en lukkeperiode på 7 uger i skolernes sommerferie, dog med adgang til 50 meter bassinet for Ishøj Svømmeklub i de to første uger. Ved denne løsning berøres undervisning eller holdtræning ikke, det er er lavsæson for de øvrige brugere og elitesvømmerne i Ishøj Svømmeklub GTI får mulighed for at deres svømmere kan træne op til DM senior, DM junior samt DM for årgangs svømmere, som planlagt. Brugen af 50 meter bassinet i de 2 uger vurderes at have mindre konsekvenser i henhold til den forventede energibesparelse.

Økonomi

Der forventes at kunne spares op mod 300.000 kr. i udgifter til el, vand og varme. Besparelsen i energiudgifter modsvarer dog økonomisk set af et tilsvarende indtægtstab på ca. 300.000 i de 7 uger.

Revideret indstilling: Svømmehallens åbningstider følger modellen fra før 2017 og lukker i skolernes sommerferie (7 uger) dog med adgang for elitesvømmere i de to første uger.

Alternative forslag

Flere energibesparelser: Udvidet lukkeperiode kan anbefales som nødforanstaltning i tilfælde af stærkt stigende priser eller udfordringer med forsyningsikkerhed.

Færre energibesparelser: Indstillingen repræsenterer minimum-indsats for energibesparelser, da der i forvejen er planlagt 2 ugers lukning af svømmehallen.

2. Drift af sauna, infrarød sauna og dampsauna reduceres

Indstilling i bilag 1: Brug af saunaer, dampbad og infrarød sauna begrænses til en åbningsperiode i oktober til marts (6 mdr.) i et begrænset tidsrum fra kl. 06.30-17.00 (tidligere 06.30-20.30), svarende til 25%. I perioden april til september (6 mdr.) vil der være lukket. Sæson-nedlukning erstattes hurtigst muligt af en teknisk løsning, hvor saunaen er på 'vågeblus', når den ikke benyttes.

Det må forventes at kunderne vil søge til andre omkringliggende svømmehaller, hvor der pr. januar 2023 er etableret fælles saunaer eller uændret saunadrift.

Forvaltningen skønner, at lukning af saunaer i omklædningsrummene i langt mindre omfang vil påvirke de betalende kunder end hvis man lukker eller reducerer i åbningsstid for dampbad og infrarød sauna.

Økonomi

Teknologisk institut har beregnet energiforbruget til drift af saunaer:

Saunadrift		
Herresauna	38.000 kr./år	730 kr./uge
Damesauna	32.000 kr./år	620 kr./uge
Infrarød sauna	29.000 kr./år	560 kr./uge
Dampsauna	41.000 kr./år	790 kr./uge
I alt	140.000 kr./år	2.700 kr./uge

I besparelserne er det indregnet, at varmen fra saunaerne tilgår den øvrige svømmehal og dermed erstatter fjernvarme.

Ved en ændret brugeradfærd med et fald på ca. 2,5 % af de betalende gæster vil det udligne besparelsen på 87.500 for den reducerede driftstid og ved et fald på 4 % af indtægerne vil det modsvare den fulde årlige udgift på 140.000 kr. Forvaltningen skønner at en lukning af herre og dame sauna i omklædningsrum i begrænset omfang vil påvirke de betalende kunder hvorimod en lukning af dampbad og infrarød vil have større påvirkning.

Der forventes en besparelse på 70.000 kr. ved at lukke herre og dame sauna.

Revideret indstilling: Herre og dame sauna i omklædningsrum lukkes.

Alternative forslag

Flere energibesparelser: Yderligere nedlukning af saunaer forventes at blive kompenseret af faldende billetindtægter og anbefales kun som nødforanstaltning.

Færre gener for brugerne: Saunaernes åbningstid forlænges for at reducere brugergener. Energibesparelserne reduceres tilsvarende.

3. Reduceret vandaktivitet

Indstilling i bilag 1: Funktioner som rutchebane, bassinbelysning, springvand mm. begrænses til et minimum

Energiforbruget i børnebassinet og morskabsbassinet er allerede begrænset i omfang, da de kun tændes, når der kunder er i bassinet. Når der ikke er kunder i et bassin/rutsjebane, så slukkes aktiviteten af svømmehallens personale. Børnebassinet og rutsjebanen er de faciliteter som bliver benyttet mindst og er måske kun tændt i henholdsvis 20% og mindre end 10 % af åbningstiden.

Forvaltningen vurderer, at lukning af varmtvandsbassin vil have en høj påvirkning af brugeradfærden og dermed af billetindtægterne. Ishøj Svømmehal vurderer, at 50 % af de betalende kunder går direkte i varmtvandsbassinet og at op imod 90 % af de betalende kunder gør brug af varmtvandsbassinet, når de er i svømmehallen.

Ved en ændret brugeradfærd med et fald på ca. 2,5 % af de betalende gæster vil det udligne besparelsen på 89.000 kr. årligt for lukning af varmtvandsbassin. Forvaltningen vurderer, at der er risiko for at det vil være en langt større andel som vil ændre adfærd. Hvis aktiviteterne i varmtvandsbassinet begrænses til kun at måtte bruges af særlige grupper f.eks. ved træning og sundhedsbehandling, må der forventes et større tab i billetindtægter.

Økonomi

Teknologisk institut har beregnet energiforbruget til drift af vandaktiviteter mm. (før svømmehallen begrænsede driften).

Drift af vandaktiviteter		
Børnebassin	45.000 kr./år	870 kr./uge
Morskabsbassin	118.000 kr./år	2.270 kr./uge
Vandrutchebane	48.000 kr./år	920 kr./uge
Varmtvandsbassin	89.000 kr./år	1.710 kr./uge
I alt	300.000 kr./år	5.770 kr./uge

Revideret indstilling: Driften af børnebassin, morskabsbassin og vandrutchebane fortsætter som i dag, hvor der slukkes manuelt, når aktiviteter ikke bruges.

Vandkulturbåd

Indstilling i bilag 1: Sauna, varmt brugsvand og rumopvarmning lukker i perioden april til september (6 måneder)

Højsæsonen på Vandkulturbåden er i de kolde måneder, hvorfor der ikke lægges op til en besparelse her, idet det vil få store brugermæssige konsekvenser. Der lægges derimod op til en nedlukning af sauna og

varmt vand i de varmere måneder (april-september). Der vil i disse måneder fortsat være adgang til båden, dog kan sauna ikke benyttes, ligesom der heller ikke er varmt vand til rådighed. Der vil fortsat være muligt at omklæde og bruge koldt vand.

Vandkulturbåden brugte 105.000 kr. i 2022 til el, varmt brugsvand og rumopvarmning, hvoraf ca. 40.000 kr. lå i april til september 2022. Hele beløbet kan spares ved gennemførelse af tiltaget.

Økonomi

Lukning i perioden må forventes at give et indtægtstab.

Det må forventes, at en andel af de brugere, der benytter vandkulturbåden med borgerkort og foreningsmedlemskab, vil falde fra grundet nedlukningen. Dog er der stor efterspørgsel på adgang til vandkulturbåden med ventelister. Det er vanskeligt at anslå et konkret indtægtstab på borgerkort, idet nogle vil vælge det fra, mens andre vil fortsætte deres aktivitet og formentlig nye vil tilkøbe ved frigivelse af pladser. Ud fra den vurderede efterspørgsel på vinterbadning vurderer forvaltningen at ledige borgerkort vil blive solgt til andre.

Såfremt der reguleres i prisen for borgerkort i forhold til begrænsning af sommermånederne, vil det have en indtægtsmæssig konsekvens. Hvis der kun opkræves halv pris for i den del af perioden, hvor der er en begrænset adgang til faciliteter, vil det afstedkomme et indtægtstab. Vurderet ud fra de allerede fornyede borgerkort for 2023 og fordelingen mellem Ishøj borgere og udenbysborgere, hvor årskortet har forskellig pris, vil denne reducere betyde et samlet tab i omsætningen på cirka 30.000 kr. ved 200 offentlige pladser. I så fald vil der kun være en besparelse på 10.000 kr. i år. Alternativt kan man tilbyde borgerne at returnere kort og åbne for salg til andre og dermed mindske tabet.

Indstilling fastholdes: Sauna, varmt brugsvand og rumopvarmning lukker i perioden april til september (6 måneder)

Alternativ

Foreningen Isbjørnen har tilbudt selv at betale for forbruget til sauna og varmt vand for at kunne opretholde det tidligere tilbud. Ishøj Kommune er, jf. folkeoplysningsloven, forpligtet til at stille lokaler og el og varme til rådighed i en vis grad. Mulighederne for ovenstående konstruktion skal afklares yderligere. Den umiddelbare juridiske vurdering er, at det ikke ses at være foreneligt med reglerne i Folkeoplysningsloven. Det vil være afklaret inden udvalgs mødet.

Udebelysning

Indstillinger i bilag 1

- 1. Al udvendig effektbelysning slukkes.*
- 2. Udebelysning på kommunale ejendomme og arealer, der ikke har en tryghedsskabende eller sikkerhedsmæssig funktion, gennemgås med henblik på at reducere drift.*

Ad. 1

Det meste udvendig effektbelysning, som ikke har tryghedsskabende, kriminalpræventive eller trafikikkerhedsmæssig betydning og som ikke kræver investeringer er slukket.

Noget effektbelysning er stadig tændt, f.eks. på stationsforpladsen og i Arken Walk. Det skyldes at effektbelysningen hænger sammen med orienteringsbelysningen i området og kan således ikke blot slukkes.

Hvis der skal slukkes yderligere effektbelysning kræver det således investeringer. Det må forventes at investeringen er flere år om at blive tilbagebetalt.

Indstilling bortfalder.

Ad. 2.

Der er endnu ikke foretaget en screening af al kommunens udebelysning. Det er således endnu ikke muligt at fastslå omfang af energibesparelser, behov for investeringer eller effekt på tryghed, sikkerhed eller lignende.

Indstilling fastholdes: Udebelysning på kommunale ejendomme og arealer, der ikke har en tryghedsskabende eller sikkerhedsmæssig funktion, gennemgås med henblik på at reducere drift.

Sti- og gadebelysning

Sti- og gadebelysning kostede i 2022 ca. 1,35 mio. kr.

Forvaltningen har undersøgt mulighederne for at reducere gadebelysningen for at spare på energien. Det er desværre ikke muligt uden tekniske investeringer.

Sti- og Gadebelysningen er udliciteret til Andel Lumen. Forvaltningen har modtaget et tilbud på at slukke hver tredje lampe for at spare på energien. Projektet koster 310.000 kr. at gennemføre. Det er usikkert hvor stor energibesparelsen vil være, men der kan være tale om op mod 400.000 kr./år. Samlet vil kommunens økonomi i 2023 dermed næppe forbedres mærkbart, da flere mørke måneder med høj brændetid er overstået, inden tiltaget er implementeret. Der kan opnås en besparelse i 2024, hvis tiltaget fastholdes til den tid. Derudover vil belysningen kunne slukkes og tændes uden omkostning fremover og kommunen vil således være bedre rustet til en ny krise på elområdet.

Ligesom den udvendige belysning, gøres der opmærksom på at reduktion af sti- og gadebelysning kan føre forværre trafiksikkerhed, tryghed, orienteringsmulighed mm.

Indstilling: Forvaltningen undersøger i hvilket omfang sti- og gadebelysning kan reduceres uden væsentlige reduktioner af trafiksikkerhed, tryghed, orienteringsmulighed mm.